

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2023

Vyhlásené: 1. 6. 2023

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 7.2023 do: 31. 8.2023

Obsah dokumentu je právne záväzný.

189

ZÁKON

z 10. mája 2023,

**ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane
oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení
niektorých zákonov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 327/2005
Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi
a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene
a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní
(živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona
č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 1 ods. 1 písm. a) sa za slová „v pracovnoprávnom vzťahu“ vkladajú slová „alebo v inom obdobnom vzťahu“.
2. V § 1 ods. 1 písm. c) sa vypúšťajú slová „protispoločenskej činnosti“.
3. V § 1 ods. 3 sa vypúšťajú slová „obchodného tajomstva“.
4. § 1 sa dopĺňa odsekmi 4 a 5, ktoré znejú:

„(4) Nikto nesmie hroziť odvetným opatrením alebo postihovať odvetným opatrením oznamovateľa alebo

- a) blízku osobu oznamovateľa,
- b) fyzickú osobu – podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorú oznamovateľ ovláda, v ktorej má účasť, v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby, alebo pre ktorú vykonáva pracovnú činnosť,
- c) fyzickú osobu – podnikateľa alebo právnickú osobu, ktorá ovláda právnickú osobu, v ktorej má oznamovateľ účasť alebo v ktorej vykonáva funkciu člena orgánu právnickej osoby,
- d) osobu, ktorá oznamovateľovi poskytla pomoc v súvislosti s oznámením, a
- e) zodpovednú osobu alebo osobu, ktorá sa podieľa na plnení úloh zodpovednej osoby.

(5) Oznamovateľ a osoba podľa odseku 4 písm. a) až e) sa nemôže vzdať práva na ochranu pred postihom odvetným opatrením.“.

5. V § 2 písmeno a) znie:

„a) oznamovateľom fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia alebo zamestnávateľovi; za oznamovateľa sa považuje aj fyzická osoba, ktorá v dobrej viere

1. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah sa skončil, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas trvania tohto pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu,
2. urobí oznámenie a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol, ak sa dozvedela informácie o protispoločenskej činnosti počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov,
3. urobila oznámenie anonymne a jej totožnosť bola odhalená,
4. zverejnila informácie o protispoločenskej činnosti, ktoré sa dozvedela počas výberového konania alebo v rámci predzmluvných vzťahov a jej pracovnoprávny vzťah alebo iný obdobný vzťah ešte nevznikol alebo počas trvania pracovnoprávneho vzťahu alebo iného obdobného vzťahu alebo po skončení pracovnoprávneho alebo iného obdobného vzťahu z dôvodu, že
  - 4a. urobila oznámenie prostredníctvom vnútorného systému preverovania oznámení a nebola oboznámená s výsledkom preverenia podľa § 10 ods. 8, alebo neboli prijaté vhodné opatrenia podľa § 10 ods. 8 a následne urobila takéto oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
  - 4b. urobila oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia a nebola v primeranej lehote oboznámená so stavom preverovania alebo s výsledkom preverenia,
  - 4c. je dôvodná obava, že protispoločenská činnosť môže predstavovať bezprostredné alebo zjavné ohrozenie verejného záujmu, alebo
  - 4d. je dôvodná obava, že v prípade urobenia oznámenia orgánu príslušnému na prijatie oznámenia by jej hrozil postih alebo vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu hrozí, že orgány na prijatie oznámenia nezabezpečia neustranné a nezávislé preverenie skutočností uvedených v oznámení.“.
6. V § 2 písm. b) sa slová „výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme“ nahrádzajú slovami „pracovnoprávnym vzťahom alebo iným obdobným vzťahom“.
7. V § 2 písm. d) prvý bod znie:

„1. trestné činy podľa § 168, § 170, § 170b, § 177, § 212, § 213, § 217, § 221, § 226, § 233a, § 237 až 240, § 243, § 243a, § 247, § 247d, § 251a, § 252 až 254, § 261 až 263, § 266 až 268, § 271, § 278a, § 283, § 299a, § 302, § 305, § 326 až 327a, § 328 až 336b, § 336d, § 348, § 352a alebo § 374 Trestného zákona.“.
8. V § 2 písm. d) druhom bode sa slovo „tri“ nahrádza slovom „dva“.
9. V § 2 písm. e) sa slová „obdobný pracovný vzťah“ nahrádzajú slovami „dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru“.
10. V § 2 sa za písmeno e) vkladajú nové písmená f) až h), ktoré znejú:
  - „f) iným obdobným vzťahom najmä výkon práv súvisiacich s účasťou, správou alebo riadením v právnickej osobe, činnosť osoby vykonávajúcej funkciu člena orgánu právnickej osoby, činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby, odborná prax, absolventská prax, aktivačná činnosť, dobrovoľnícka činnosť,
  - g) orgánom príslušným na prijatie oznámenia úrad, prokuratúra alebo správny orgán príslušný na konanie o správnom delikte, ktorý je závažnou protispoločenskou činnosťou podľa § 2 písm. d) bodu 3 a 4 alebo príslušná inštitúcia, orgán, úrad alebo agentúra Európskej Únie,
  - h) dotknutou osobou fyzická osoba alebo právnická osoba, proti ktorej oznámenie smeruje.“.

Doterajšie písmená f) až h) sa označujú ako písmená i) až k).
11. V § 2 písm. j) bod 3 znie:

„3. právnická osoba s majetkovou účasťou osoby uvedenej v prvom bode alebo v druhom bode,“.

12. § 2 sa dopĺňa písmenom l), ktoré znie:

„l) odvetné opatrenie je konanie alebo opomenutie konania v súvislosti s pracovnoprávnym alebo iným obdobným vzťahom oznamovateľa vyvolané oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a ktoré oznamovateľovi alebo osobe podľa § 1 ods. 4 písm. a) až e) spôsobilo alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu; odvetným opatrením podľa predchádzajúcej vety je najmä

1. výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru,
2. skončenie v skúšobnej dobe alebo nepredĺženie pracovného pomeru na dobu neurčitú,
3. odvolanie, preradenie na nižšiu pozíciu alebo odmietnutie povýšenia,
4. zmena pracovných povinností, miesta výkonu práce alebo zmena pracovného času,
5. zníženie mzdy, nepriznanie odmeny alebo osobného príplatku,
6. neposkytnutie odbornej prípravy,
7. disciplinárne opatrenie,
8. nátlak, zastrašovanie alebo obťažovanie,
9. poškodzovanie dobrej povesti,
10. odstúpenie od zmluvy o dodávke tovarov a služieb,
11. zrušenie licencie alebo povolenia.“.

13. V § 4 ods. 3 sa slovo „mu“ nahrádza slovami „oznamovateľovi a úradu“.

14. V § 6 ods. 3 sa za slovo „oznamovateľovi“ vkladajú slová „a úradu“.

15. V § 9 ods. 2 sa na konci pripájajú tieto slová: „písm. b)“.

16. V § 9 ods. 3 sa na konci prvej vety pripájajú tieto slová: „alebo ak sa toto oznámenie nedoručovalo, odo dňa, keď nastala skutočnosť podľa odseku 1“.

17. V § 9 ods. 5 sa za slovo „zohľadní“ vkladá slovo „najmä“.

18. § 9 sa dopĺňa odsekom 9, ktorý znie:

„(9) Ustanovenia tohto paragrafu sa vzťahujú aj na oznamovateľa v inom obdobnom vzťahu, ktorý urobil kvalifikované oznámenie a podal žiadosť o poskytnutie odmeny.“.

21. V § 10 odsek 3 znie:

„(3) Zamestnávateľ podľa odseku 1, ktorý je orgánom verejnej moci, plní úlohu podľa odseku 9 a prostredníctvom zodpovednej osoby plní úlohy podľa odsekov 5 až 8 a § 11 ods. 1 aj vo vzťahu k rozpočtovej organizácii a príspevkovej organizácii, ktoré sú v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti, vo vzťahu k štátnemu podniku, ktorého je zakladateľom, vo vzťahu k fondu, ktorý je v jeho správe, a vo vzťahu k akciovej spoločnosti so 100 % majetkovou účasťou štátu, ku ktorej vykonáva akcionárske práva, ak táto právnická osoba zamestnáva menej ako 50 zamestnancov.“.

22. V § 10 ods. 4 sa slová „odsekov 4 až 7“ nahrádzajú slovami „odsekov 5 až 8“.

23. V § 10 ods. 5 sa za prvú vetu vkladá nová druhá veta, ktorá znie: „Ak sa oznámenie môže urobiť ústne, oznamovateľ môže požiadať o osobné stretnutie v primeranej lehote.“ a v poslednej vete sa za slová „sprístupniť informácie o“ vkladajú slová „postupoch urobienia oznámenia orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, o možnostiach ochrany podľa § 3, § 5 a 12 a o“.

24. V § 10 odsek 6 znie:

„(6) Zamestnávateľ podľa odseku 1 potvrdí prijatie oznámenia do siedmich dní od jeho prijatia. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného

poriadku alebo osobitných predpisov.⁷⁾“.

25. V § 10 odseky 7 a 8 znejú:

„(7) Zamestnávateľ podľa odseku 1 je povinný pri prijímaní, preverovaní a evidencii oznámení zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a totožnosti dotknutej osoby; na poskytnutie informácie o totožnosti oznamovateľa je potrebný jeho písomný súhlas. Prvou vetou nie je dotknutá povinnosť poskytnúť informácie o totožnosti oznamovateľa a informácie o totožnosti dotknutej osoby na účely trestného konania alebo konania o správnom delikte podľa osobitných predpisov.⁷⁾“

(8) Zamestnávateľ podľa odseku 1 je povinný preveriť oznámenie a oznámiť oznamovateľovi výsledok preverenia oznámenia a opatrenia, ak sa prijali na základe preverenia oznámenia do 90 dní od potvrdenia prijatia oznámenia alebo ak sa prijatie oznámenia nepotvrdilo, do 90 dní od uplynutia siedmich dní od prijatia oznámenia. Ak výsledkom preverenia oznámenia je postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, zamestnávateľ podľa odseku 1 je povinný o tejto skutočnosti vopred informovať oznamovateľa; to neplatí, ak by informovaním oznamovateľa mohlo byť zmarené prešetrenie oznámenia. Zamestnávateľ podľa odseku 1 je povinný vyžiadať si výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do desiatich dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámiť oznamovateľa.“.

26. V § 10 ods. 9 písm. c) sa za slovo „oznamovateľa“ vkladajú slová „a totožnosti dotknutej osoby“.

29. V § 11 ods. 1 úvodnej vete sa vypúšťa slovo „najmenej“.

30. V § 11 ods. 1 písm. b) sa na konci pripájajú tieto slová: „ak nejde o anonymného oznamovateľa.“.

31. V § 12 sa vypúšťa odsek 7.

Doterajší odsek 8 sa označuje ako odsek 7.

32. V § 12 ods. 7 sa slová „blízku osobu oznamovateľa, na zodpovednú osobu a na zamestnancov, ktorí sa podieľajú na plnení úloh zodpovednej osoby“ nahrádzajú slovami „osoby podľa § 1 ods. 4“.

33. V § 13 ods. 6 písm. c) druhý bod znie:

„2. spôsob, akým sa zamestnávateľ alebo dotknutá osoba správala k oznamovateľovi v čase po podaní oznámenia a“.

34. V § 13 ods. 6 písm. d) sa slovo „zamestnanca“ nahrádza slovom „oznamovateľa“.

35. V § 13 ods. 6 písm. f) sa slová „ods. 8“ nahrádzajú slovami „ods. 9“.

36. V § 13 sa za odsek 13 vkladá nový odsek 14, ktorý znie:

„(14) Úrad predkladá Európskej komisii každoročne správu za predchádzajúci kalendárny rok; správa sa zverejňuje aj na webovom sídle úradu. Správa obsahuje

a) počet oznámení, ktoré prijali orgány príslušné na prijatie oznámenia,

b) počet trestných konaní a konaní o správnom delikte, ktoré sa začali na základe oznámení podľa písmena a) a ich výsledok,

c) odhadovanú škodu, ak sa zistila, a sumy navrátené na základe preverovaní, trestných konaní alebo konaní o správnom delikte súvisiace s urobenými oznámeniami.“.

Doterajšie odseky 14 až 16 sa označujú ako odseky 15 až 17.

37. V § 13 odsek 16 znie:

„(16) Ak sa vo vzťahu k osobe podľa § 1 ods. 4 uskutočňujú v súvislosti s výkonom verejnej moci opatrenia, pri ktorých možno predpokladať, že ide o odvetné opatrenia, úrad je

oprávnený požiadať orgán verejnej moci, ktorý uskutočnil tieto opatrenia, aby v určenej lehote zaujal stanovisko k oprávnenosti a dôvodnosti týchto opatrení. Orgán verejnej moci preskúma oprávnenosť a dôvodnosť opatrení, ak je to potrebné, prijme opatrenia na nápravu a výsledok preskúmania a prijaté opatrenia oznámi úradu. Ak orgán verejnej moci nesplní povinnosti podľa druhej vety, úrad predloží informáciu o tejto skutočnosti nadriadenému orgánu; ak orgán verejnej moci nemá nadriadený orgán, úrad predloží takúto informáciu na rokovanie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“).

38. V § 13 odsek 17 znie:

„(17) Úrad je povinný pri plnení svojich úloh zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa; to neplatí, ak oznamovateľ poskytne písomný súhlas s poskytnutím informácií o jeho totožnosti alebo ak ide o postúpenie oznámenia príslušnému orgánu. Rovnako je úrad povinný zachovávať mlčanlivosť o totožnosti dotknutej osoby do skončenia prešetrenia oznámenia príslušným orgánom; to neplatí, ak ide o postúpenie oznámenia príslušnému orgánu. Pri informovaní verejnosti sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o poskytovaní informácií o trestnom konaní.“

39. V § 14 ods. 9 sa vypúšťajú slová „Slovenskej republiky“.

40. V § 18 odsek 1 znie:

„(1) Priestupku sa dopustí ten, kto

- a) hrozí postihom, pokúsi sa o postih alebo postihne oznamovateľa v súvislosti s urobením alebo zverejnením oznámenia,
- b) poruší povinnosť zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa alebo o totožnosti dotknutej osoby, alebo
- c) sa pokúsi zabrániť alebo bráni urobeniu alebo zverejneniu oznámenia.“

41. V § 18 ods. 2 sa suma „2 000 eur“ nahrádza sumou „6 000 eur“ a na konci sa pripája táto veta: „Tomu, kto do dvoch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o spáchaní priestupku spácha priestupok podľa odseku 1 písm. a), b) alebo písm. c) opakovane, môže úrad uložiť pokutu do 12 000 eur.“

44. V § 20 ods. 2 sa slová „urobením oznámenia“ nahrádzajú slovom „oznámením“.

45. § 22 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Orgán príslušný na prijatie oznámenia bezodkladne, najneskôr do siedmich dní od prijatia oznámenia, oznamovateľovi potvrdí prijatie oznámenia; to neplatí, ak oznamovateľ uvedie, že na potvrdení prijatia oznámenia netrvá. Orgán príslušný na prijatie oznámenia nepotvrdí prijatie oznámenia, ak sa dôvodne domnieva, že potvrdenie prijatia oznámenia môže ohroziť ochranu totožnosti oznamovateľa.“

47. V § 23 ods. 1 sa slová „ods. 7“ nahrádzajú slovami „ods. 8“.

48. V § 24 ods. 2 sa slová „§ 26“ nahrádzajú slovami „§ 24 až 25a“.

49. Za § 25 sa vkladajú § 25a a 25b, ktoré vrátane nadpisov znejú:

„§ 25a

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. júla 2023

(1) Prvú správu podľa § 13 ods. 14 v znení účinnom od 1. júla 2023 za obdobie od zriadenia úradu do 31. decembra 2022 predloží úrad Európskej komisii do 31. júla 2023.

(2) Ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti“, rozumie sa tým „Úrad na ochranu oznamovateľov“. Úrad na ochranu oznamovateľov sa zároveň považuje za ten istý subjekt ako Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

(3) Konania o priestupkoch a správnych deliktoch, ktoré úrad začal predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa spravujú doterajšími právnymi predpismi.

§ 25b **Transpozičné ustanovenie**

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.“.

50. Zákon sa dopĺňa prílohou, ktorá vráťane nadpisu znie:

**„Príloha
k zákonu č. 54/2019 Z. z.**

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1937 zo 23. októbra 2019 o ochrane osôb, ktoré nahlasujú porušenia práva Únie (Ú. v. EÚ L 305, 26.11. 2019) v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1503 zo 7. októbra 2020 (Ú. v. EÚ L 347, 20. 10. 2022).“.

Čl. II

Zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení zákona č. 451/2008 Z. z., zákona č. 477/2008 Z. z., zákona č. 495/2009 Z. z., zákona č. 332/2011 Z. z., zákona č. 335/2012 Z. z., zákona č. 495/2013 Z. z., zákona č. 307/2014 Z. z., zákona č. 131/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 377/2016 Z. z., zákona č. 264/2017 Z. z. a zákona č. 54/2019 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 24g ods. 1 úvodnej vete a písm. a) sa vypúšťajú slová „protispoločenskej činnosti“.
2. V § 24g ods. 3 sa slová „voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu“ nahrádzajú slovami „ktorej bola poskytnutá ochrana“.
3. V § 24g ods. 4 sa za slovo „oznamovateľa“ vkladá čiarka a slová „osobu, ktorá oznamovateľovi poskytla pomoc v súvislosti s oznámením, inú osobu, ktorá bola postihnutá v súvislosti s oznámením,“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2023 okrem čl. I bodov 19, 20, 27, 28, 42, 43 a 46, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2023.

Zuzana Čaputová v. r.

Boris Kollár v. r.

Eduard Heger v. r.

